

**Social-profitondernemerschap,
Een meerwaarde voor ons
sociaal-economisch model**

Confederatie van Social-Profit Ondernemingen
Ad. Lacomblélaan 59-61
1030 Brussel
Tel: 02/739.10.72
Fax: 02/736.75.06
info@cspo-cenm.be
www.cspo-cenm.be

SAMENVATTING VAN HET C.S.P.O.-MEMORANDUM 2007

Als vertegenwoordiger van de social-profitsector vraagt de C.S.P.O. aan de nieuwe regering om het potentieel van het social-profitondernemerschap optimaal te ontsluiten door:

1. de nodige beleidsruimte te scheppen voor de verdere ontwikkeling van de social-profitsector.

a. De profit- en social-profitsector moeten gelijk behandeld worden het vlak van de **lastenverlagingen** door een uitbreiding van de volgende lastenverlagingen tot de social-profitsector:

- *de structurele lastenverlaging;*
- *de lastenverlagingen voor oudere werknemers;*
- *de lastenverlaging voor jongeren tussen 19 en 30 jaar;*
- *de lastenverlaging voor overuren, nacht- en ploegenarbeid.*

b. Het **werkgelegenheidsbeleid** in de social-profit moet verfijnd worden door:

- *de sector meer te betrekken bij beleidsvoorbereiding en –uitvoering;*
- *de sociale Maribel aan te passen en te verfijnen door o.a. een indexering van de dotaties;*
- *de financiële leefbaarheid van het dienstenchequestelsel te vrijwaren;*
- *de financiële enveloppe voor de nieuwe jongerenmaatregel voor de social-profit op te trekken tot de beloofde €60- miljoen en de procedures en verplichtingen drastisch te vereenvoudigen.*

c. De **kwaliteit van het overheidsbeleid** moet verbeterd worden door:

- *het beleid tijdig en getrouw uit te voeren, te beginnen bij het dossier van de vrijwilligers;*
- *de overheidsregelgeving te vereenvoudigen en het beleidstoezicht op de social-profit te rationaliseren;*
- *een aanspreekpunt voor de social-profitsector te creëren met het oog op een betere coördinatie van het federale beleid.*

d. **Vorming en O&O** moeten bevorderd worden door:

- *passende prikkels te ontwikkelen om levenslang leren te stimuleren;*
- *de fundamenten te leggen voor een sterk innovatiebeleid, ook in en voor de social-profit.*

e. Het **fiscale regime** moet bijgestuurd worden door:

- *rsz-vrijstellingen steeds gepaard te laten gaan met een fiscale vrijstelling;*
- *het verlaagde btw-tarief van 6% voor renovaties uit te breiden tot de social-profit.*

f. Het **social-profitmodel** moet ook **op Europees niveau** gepromoot worden door:

- *de sociale diensten en gezondheidsdiensten die uitgesloten zijn van de dienstenrichtlijn zo ruim mogelijk te interpreteren bij de omzetting van de richtlijn in nationale regelgeving;*
- *een positief regelgevend kader voor de SDAB en gezondheidsdiensten te bepleiten bij de Europese instanties;*
- *de arbeidstijdenrichtlijn op een zo'n manier aan te passen dat de social-profitdienstverlening niet in gedrang komt.*

2. de sector en zijn vertegenwoordiger volwaardig te erkennen.

De C.S.P.O. wil in een constructieve dialoog met de overheid en de andere sociale partners oplossingen zoeken voor de uitdagingen waar onze huidige welvaartsmaatschappij voor staat. De C.S.P.O. vraagt dan ook dat de opgestarte procedure van volwaardige erkenning van de C.S.P.O. in de klassieke overlegorganen in overleg met de overige partners afgerond wordt.

De Confederatie van Social-Profit Ondernemingen (C.S.P.O.) is de interprofessionele werkgeversorganisatie van de social-profitsector in België. Ze vertegenwoordigt meer dan 24.000 organisaties en instellingen en 15% van de loontrekkende werkgelegenheid. De C.S.P.O. is dus hét aanspreekpunt voor de social-profitsector.

Onze ondernemers hebben een integrale visie op de maatschappij en zijn bovendien actief in een sector in volle expansie. Er is dus heel wat potentieel aanwezig in de social-profitsector.¹

Als vertegenwoordiger van de social-profitsector vraagt de C.S.P.O. aan de overheid om het potentieel van het social-profitondernemerschap optimaal te ontsluiten. Dat kan door:

1. *de nodige beleidsruimte te scheppen voor de verdere ontwikkeling van de social-profitsector;*
2. *de sector en zijn vertegenwoordiger volwaardig te erkennen.*

DE NODIGE BELEIDSRUIMTE SCHEPPEN VOOR DE VERDERE ONTWIKKELING VAN DE SOCIAL-PROFITSECTOR

De vraag naar social-profitdiensten neemt toe als gevolg van demografische en maatschappelijke evoluties (vergrijzing, ontgroening, twee-kostwinnersgezinnen, immigratie, dualisering, stijging van de armoede, ...). **Het aanbod volgt echter niet.**

De overheid moet als eerste beschermer van het algemeen belang dan ook dringend een kader scheppen zodat social-profitinitiatieven kunnen uitbreiden en efficiënter kunnen werken.

1. GELIJKSCHAKELING LASTENVERLAGINGEN

Het niveau van de lastenverlagingen toegekend aan de profit- respectievelijk social-profitsector is in de afgelopen jaren verder uit elkaar gegroeid, zonder enige aanvaardbare reden. Integendeel zelfs, de social-profit is een arbeidsintensieve sector die met groeiende en nieuwe sociale behoeften geconfronteerd wordt, en die daarom nood heeft aan bijkomende werkgelegenheid. Lastenverlagingen zijn dus ook in onze sectoren broodnodig.

Het verleden heeft aangetoond dat lastenverlagingen in de social-profit zo goed als integraal in bijkomende jobs omgezet worden: dé waarborg bij uitstek dus om de toekomst van de sociale zekerheid te vrijwaren. Naast de fiscale en parafiscale terugverdieneffecten die gepaard gaan met lastenverlagingen in de social-profit, zorgen lastenverlagingen en dus extra jobs in de social-profit voor een verbetering van de dienstverlening aan de samenleving.

Bovendien loopt België met haar tweesparenbeleid het risico inbreuk te plegen op Europese reglementering.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering dan ook om een gelijke behandeling van de profit- en de social-profitsector inzake lastenverlagingen.

De overheid kan dit concreet realiseren door de toepassing van de volgende lastenverlagingen uit te breiden tot de social-profit:

- *de structurele lastenverlaging;*
- *de lastenverlagingen voor oudere werknemers;*
- *de lastenverlaging voor jongeren tussen 19 jaar en 30 jaar;*
- *de lastenverlagingen voor overuren, nacht- en ploegenarbeid.*

¹ Een korte toelichting over die visie, over onze troeven ten aanzien van nieuwe uitdagingen (denk aan globalisering, vergrijzing, uitsluiting...) en over ons economische gewicht vindt u in [*Fiche I*](#).

2. VERFIJNING WERKGELEGENHEIDSBELIJD IN DE SOCIAL-PROFIT

a. ALGEMEEN

De social-profitsector wordt al te gemakkelijk aangeduid als oplossing voor de concretisering van het werkgelegenheidsbeleid van de overheid inzake kansengroepen. Daarbij houdt men echter onvoldoende rekening met de werkelijke noden van de social-profit. Door de toenemende vraag naar maatschappelijke dienstverlening, naar zorgarbeid, naar verzorgende en socioculturele dienstverlening heeft de social-profitsector evenzeer nood aan gekwalificeerd personeel.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering dan ook met aandrang om meer in overleg te treden met de sector en om meer gebruik te maken van de expertise van de social-profitondernemers bij de beleidsvoorbereiding alsook bij de beleidsuitvoering.

b. SOCIALE MARIBEL

De C.S.P.O. is principieel voorstander van een gelijkschakeling van de lastenverlagingen toegekend aan de profit- en social-profitsector (zie hoger). In afwachting van die regularisering moet het systeem van de sociale Maribel voor de social-profitsector, indien de overheid het succesverhaal ervan wil voortzetten, op verschillende punten aangepast/verfijnd worden. De sociale Maribel is totnogtoe immers een uiterst performant systeem gebleken met de creatie van al meer dan 20.400 effectieve bijkomende arbeidsplaatsen (omgerekend 11.500 VTE).

De CSPO sluit zich wat deze aanpassingen/verfijningen betreft, aan bij de eisenbundel van de *social-profitfondsen* (VSPF, APEF, FE.BI). De C.S.P.O. wil de volgende eisen onderstrepen.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering:

1. een indexering van de sociale Maribeldotaties;
2. een doorstorting van de sociale Maribelmiddelen aan de Fondsen voor Bestaanszekerheid binnen het lopende jaar, zo snel mogelijk aan 100% alsook een versoepeling van de aanwendingsperiode;
3. de sociale Maribeldotaties in alle sectoren, na de huidige overgangperiode, opnieuw te baseren op het aantal reële arbeidsplaatsen en aan alle sectoren een zelfde verminderingsbedrag toe te kennen;
4. de controle op het arbeidsvolume te beperken tot de structurele verminderingen van het arbeidsvolume ten gevolge van een beslissing van of een noodzaak voor de werkgever om het arbeidsvolume te verminderen.

c. DIENSTENCHEQUES

De dienstencheques zijn een onverhoopt succesverhaal geworden (al meer dan 29 000 jobs sinds hun lancering in januari 2004!).

De social-profitwerkgevers hebben een belangrijk aandeel in dit succes en blijven ook naar de toekomst toe bereid om hun diensten verder te ontwikkelen om zodoende tegemoet te komen aan de groeiende vraag. Het kan evenwel niet de bedoeling zijn om een tewerkstellingsmaatregel te gebruiken om de financiering van de erkende dienstverlening van de sector te herzien.

De toekomst van het stelsel hangt echter niet alleen af van de wil van de werkgevers, de vraag van de gebruikers of het aanbod aan werknemers, maar hangt in de allereerste plaats af van de wil van de overheid om het systeem van de dienstencheques te consolideren.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering om de financiële leefbaarheid van het stelsel te vrijwaren. Het stelsel van de dienstencheques moet kostendekkend zijn voor de organisaties die zich inschrijven in het systeem.

d. JONGERENMAATREGEL SOCIAL-PROFIT

De nieuwe jongerenmaatregel voor de social-profitsectoren heeft als doel de tewerkstelling van laaggeschoolde jongeren te bevorderen. De budgetten die hiervoor vrijgemaakt worden, zijn echter ruim onvoldoende om een betekenisvolle vermindering van de jeugdwerkloosheid te bewerkstelligen.

Daarenboven zijn de verplichtingen en procedures die gepaard gaan met de terbeschikkingstelling van bijkomende arbeidsplaatsen, disproportioneel zwaar: alweer een nieuw beheerscomité, een jaarlijks rapport over de uitvoering van het opleidingsluik, De verplichtingen en procedures leggen een vlotte werking van de nieuwe maatregel en een adequate inzet van de middelen sterk aan banden.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering:

1. de financiële enveloppe voor deze maatregel, momenteel bepaald op 30 miljoen euro, op te trekken tot de aanvankelijk beloofde 60 miljoen euro;
2. de procedures en verplichtingen drastisch te vereenvoudigen.

3. EEN KWALITATIEF HOOGSTAAND OVERHEIDSBELEID

a. EEN ACCURAAAT OVERHEIDSBELEID

We stellen vast dat de overheid haar beleid niet steeds getrouw of tijdig uitvoert, met alle rechtsonzekerheid van dien. Denken we aan de wettelijke omkadering van de vrijwilliger, de wijzigingen in de regelgeving over de socialezekerheidsbijdragen en inhoudingen verschuldigd op de aanvullende vergoeding in het kader van brugpensioen, de verhoging van de bedrijfsvoorheffing op de RVA-premie in geval van 1/5^e loopbaanvermindering, de al vermelde nieuwe jongerenmaatregel voor de social-profit, de kleine vergoedingsregeling voor kunstenaars en in het bijzonder de fiscale vrijstelling die wel erg lang op zich heeft laten wachten,

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering:

1. in het algemeen haar beslissingen getrouw en tijdig uit te voeren;
2. in het bijzonder verdere operationalisering van
 - *de beloften gemaakt in het kader van de wet betreffende de rechten van vrijwilligers van 3 juli 2005 (waaronder vooral de uitwerking van de federale collectieve polis opgenomen in art. 6, §5)*
 - *de provinciale collectieve polis, aangekondigd door de Staatssecretaris voor Overheidsbedrijven, waarvoor lottogelden van 2006 en 2007 zijn gereserveerd.*

Voor beide collectieve polissen, zowel de federale als de provinciale, ontbreekt het aan concrete verzekeringsproducten waarop vrijwilligersorganisaties een beroep kunnen doen.

b. EEN TRANSPARANT OVERHEIDSBELEID

Het overheidsbeleid wordt steeds meer gekenmerkt door een verminderde juridisch-technische kwaliteit en toenemende complexiteit. Deze twee tendensen drukken eveneens hun stempel op het toezicht dat de overheid uitoefent op de social-profitsector. Dit beleidstoezicht kenmerkt zich de afgelopen jaren door een alsmar grotere stroefheid. Het administratieve keurslijf dat de overheid de social-profitsector aanmeet, wordt meer en meer belastend. We denken aan de nieuwe jongerenmaatregel voor de social-profitsector (zie 2.d) en het systeem van de sociale Maribel, dat alsmar complexer wordt en veel administratieve rompslomp teweegbrengt.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering:

1. in het bijzonder het beleidstoezicht op de social-profitsector te rationaliseren en efficiënter te organiseren en bij prioriteit toe te spitsen op kwalitatieve resultaatsgebonden aspecten om zodoende meer ruimte te laten voor creatief initiatief van de social-profitondernemers;
2. in het algemeen haar regelgevende teksten te vereenvoudigen en transparanter te maken.

c. EEN TRANSVERSAAL OVERHEIDSBELEID

De social-profitwerkgevers worden nog meer dan andere werkgevers geconfronteerd met een veelvoud aan gesprekspartners. Er is geen enkele transversale visie m.b.t. het voeren social-profitbeleid. Dit komt de coherentie tussen de genomen beslissingen allesbehalve ten goede.

Het werkgelegenheidsbeleid houdt vaak geen rekening met het gevoerde sectorale en gemeenschaps- en gewestbeleid dat ruim voorzien is van kwaliteitsnormen en -criteria als erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden. Hierdoor is het werkgelegenheidsbeleid vaak in strijd met het gevoerde sectorale beleid.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering een aanspreekpunt te creëren voor de social-profitsector zodat de initiatieven die de federale overheid neemt en die de social-profit aanbelangen, transversaal bekeken kunnen worden.

4. BEVORDERING VAN VORMING ALSOOK ONDERZOEK & ONTWIKKELING

a. VORMING

De permanente ontwikkeling van het menselijke kapitaal is van cruciaal belang. De zorg- en dienstverlening in de social-profitsector wordt gekenmerkt door een voortdurende innovatie op het vlak van de werkmethoden en -technieken. Een permanente bijscholing van onze werknemers is dan ook een absolute vereiste om een gepast en kwalitatief antwoord te blijven bieden op de noden van mens en maatschappij.

De ontwikkeling van strategieën voor levenslang leren is ook een "Europese" prioriteit en dus ook één van de centrale doelstellingen van de Lissabonstrategie.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering dan ook om passende prikkels en kostendelingsregelingen te ontwikkelen om zodoende het levenslang leren te stimuleren.

b. ONDERZOEK & ONTWIKKELING (O&O)

*"Onderzoek is een investering in ons toekomstig welzijn. De vruchten van onze inspanningen van vandaag rijpen wellicht pas over enkele jaren, maar het staat vast dat als we nu nalaten in onderzoek te investeren dit de toekomstige generaties duur te staan zal komen."*²

De C.S.P.O. sluit zich volledig aan bij deze Europese benadering van de dimensie O&O. Ook social-profitondernemers zijn innovatief en proactief: social-profitondernemingen spelen voortdurend in op nieuwe opportuniteiten in het kader van hun missie en doelstellingen en ontwikkelen voortdurend (ver)nieuwe(nde) initiatieven.

² Europese Commissie, 2004, Vandaag de toekomst voorbereiden. Wetenschappelijk onderzoek in de Europese Unie, Directoraat-Generaal Pers en Communicatie, Brussel, pg. 1

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering dan ook om :

1. *Onderzoek & Ontwikkeling* als één van de voornaamste beleidsprioriteiten naar voren te schuiven en ruimte te voorzien voor toegepast onderzoek over de social-profitsector;
2. de nodige fundamenteën te leggen voor een sterk innovatiebeleid en de ontwikkeling van innovatieve technologieën in de sector te ondersteunen.

5. FISCALITEIT

Maatregelen met rsz-vrijstelling gaan niet noodzakelijk gepaard met een fiscale vrijstelling. Fiscale niet-vrijstelling legt echter druk op de verstrekker om de vergoeding te verhogen aangezien de begunstigde een deel moet afstaan aan de fiscus. Met andere woorden, fiscale niet-vrijstelling werkt kostenverhogend voor de organisaties en ondernemingen.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering dan ook om de rsz-vrijstellingen gepaard te laten gaan met een fiscale vrijstelling in hoofde van de begunstigde.

De social-profitinstellingen (uitgezonderd die met woonfunctie) genieten momenteel niet het verlaagde btw-tarief van 6% voor renovaties. Concreet betekent dit dat de social-profitinstellingen 21% b.t.w. moeten betalen op bouw- en renovatiewerken, in de meeste gevallen zonder over een mogelijkheid tot recuperatie te beschikken. De social-profitondernemers zien zichzelf aldus beperkt in hun mogelijkheden om de nodige investeringen te verrichten voor renovatie, aanpassing of uitbreiding van hun infrastructuur en energiebesparing (isolatiewerken).

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering dan ook om het verlaagde btw-tarief van 6% voor renovaties uit te breiden tot de social-profit.

6. ERKENNING EN BEWAKING VAN HET SOCIAL-PROFITMODEL OP EUROPEES NIVEAU

Wat betreft de (sociale) diensten van algemeen (economisch) belang (SDAB) en gezondheidsdiensten staat er op Europees niveau heel wat op het spel. De recente uitsluiting van de gezondheidszorg en de sociale diensten uit de richtlijn betreffende de Diensten op de interne markt is in dit kader een eerste belangrijke stap, omdat deze uitsluiting een erkenning van de eigenheid en meerwaarde van dit type dienstverlening inhoudt.

Deze uitsluiting geeft echter ook aanleiding tot rechtsonzekerheid omdat er geen alternatief en aangepast Europees wettelijk kader bestaat en de toepassing van de regels van de interne markt alsook de concurrentieregels zonder meer hoegenaamd niet denkbaar is. Bovendien zijn de sociale diensten die worden uitgesloten uit de dienstenrichtlijn veel te restrictief gedefinieerd.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering dan ook om:

1. bij de omzetting van deze richtlijn erop toe te zien dat de sociale diensten en gezondheidsdiensten die van het toepassingsgebied uitgesloten zijn, zo ruim mogelijk omschreven worden;
2. de nood aan een positief regelgevend kader voor de (sociale) diensten van algemeen (economisch) belang en gezondheidsdiensten bij de Europese instanties te verdedigen.

Belangrijke uitgangspunten die hierbij benadrukt moeten worden:

- *met het oog op een coherente aanpak is het noodzakelijk de betrokken sectoren duidelijk en nauwkeurig te omschrijven en af te bakenen;*
- *in de gezondheids- en welzijnszorg is naast de aanbieder en gebruiker nog een derde partij aanwezig, met name de overheid enerzijds in de hoedanigheid van publieke betaler en anderzijds om toe te zien op het solidaire karakter van de dienstverlening. Om een ontsporing van de overheidsfinanciën te voorkomen, is een minimale overheidsnormering dan ook nodig;*
- *de lidstaten moeten ook normen kunnen opleggen om de kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van de dienstverlening te waarborgen en informatieasymmetrie op te vangen (vb. minimumnormen) zonder te vervallen in administratieve rompslomp.*

In het debat over de arbeidstijdenrichtlijn heeft de social-profit heel wat te verliezen: in veel van onze sectoren wordt er gewerkt met wacht- en continudiensten 24/24. Een wachtdienst volledig als werktijd beschouwen, zoals het Europees Parlement voorstelt, zou verregaande financiële en organisatorische gevolgen hebben voor onze social-profitsectoren.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering dan ook dat zij ook op Europees niveau de kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van het social-profitmodel bewaakt.

DE EFFECTIEVE VERTEGENWOORDIGING VAN DE SOCIAL-PROFITONDERNEMERS IN DE INTERSECTORALE DIALOOG IN BELGIË FORMALISEREN

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering om de opgestarte procedure van volwaardige erkenning van de C.S.P.O. in de klassieke overlegorganen af te werken.

Zeker wat onze vertegenwoordiging in de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven betreft, is de intentie van de wetgever duidelijk: de social-profitsector moet als volwaardige partner opgenomen worden in het Belgisch sociaal overleg.³

Omdat de C.S.P.O. geen gehoor heeft gekregen bij de overheid en de andere sociale partners m.b.t. haar volwaardig lidmaatschap in de NAR en de CRB, is zij verplicht geweest om diverse juridische procedures in te stellen om te situatie te regulariseren.

De C.S.P.O. blijft echter voorstander van een constructieve overeenkomst in overleg met de overige partners. De CSPO gelooft immers in het Belgische sociaaloverlegmodel en wil in een constructieve dialoog met de overheid en de andere sociale partners oplossingen zoeken voor de uitdagingen waar onze huidige welvaartsmaatschappij voor staat.

Onder impuls van die nieuwe uitdagingen is de sociaal-economische context de voorbije jaren trouwens al sterk geëvolueerd: de samenwerking tussen for-profit en social-profitinitiatiefnemers is geïntensifieerd en zal in de toekomst eerder regel dan uitzondering zijn. For-profit en social-profit zijn partners die, elk vanuit hun eigenheid en specificiteit, samen ijveren voor een gezond sociaal-economisch klimaat en dus voor meer sociale cohesie.

Een belangrijk segment van de economie terzijde laten werkt contraproductief. Er worden immers CAO's gesloten en wetten opgesteld over de hoofden van de betrokkenen heen, met alle gevolgen van dien: CAO's en reglementeringen die niet aansluiten op de realiteit en de behoeften van de sector, met als resultaat dat er niet optimaal gebruik wordt gemaakt van het potentieel en dat de efficiëntie en performantie van de organisaties en instellingen dalen. Een klein voorbeeld: de outplacementverplichting voor 45-plussers is ook van toepassing op de vele initiatieven voor beroepsinschakeling, maar die geven nu net mensen uit de kansengroepen opleidingswerkstelling tot ze ingeschakeld kunnen worden in de reguliere arbeidsmarkt.

De C.S.P.O. vraagt de nieuwe regering ook een verbetering van de sociale dialoog in de publieke social-profitsectoren in die zin dat gelijktijdig en op eenzelfde manier (paritair) als in de privé-sector kan worden onderhandeld over bindende afspraken.

De sociale dialoog in de publieke social-profitsectoren, die geregeld wordt door de Wet op het syndicaal statuut van 1974, is het bevoorrechte actieterrein van de overheid en de werknemersorganisaties. De werkgevers zijn met andere woorden geen betrokken partij. In de publieke sector worden dan ook regelmatig afspraken gemaakt tussen de overheid en de werknemersorganisaties die de werkgevers voor onwerkbaar situaties plaatst. Dit is een onhoudbare situatie. De publieke social-profitwerkgevers moeten dan ook als volwaardige gesprekspartners beschouwd worden op elk niveau waar afspraken tussen de werknemersvertegenwoordigers en de overheid gemaakt worden.

Brussel, 14 mei 2007

³ Voor de juridische aspecten hiervan verwijzen we naar *Fiche II*.

FICHE 1

De Confederatie van Social-Profit Ondernemingen (C.S.P.O.) is de representatieve werkgeversorganisatie van de social-profitsector in België.

De CSPO behartigt de belangen van 46 sectorfederaties die actief zijn in de private en publieke gezondheidszorg, welzijnszorg, aangepaste tewerkstelling, sociocultureel werk, podiumkunsten en onderwijs.

Onze federaties en de werkgevers die zij vertegenwoordigen nemen doorgaans de vorm aan van een vereniging zonder winstoogmerk of een openbare instelling met beheersautonomie. Maar of de dienstverlening nu vanuit het private of het publieke initiatief wordt georganiseerd, de onderliggende waarden en concepten zijn identiek. Het betreft namelijk steeds ondernemers met een integrale visie op de maatschappij.

Ondernemers met een globale visie op de maatschappij

Evenwicht tussen economische groei en welvaart, bevorderen van welzijn en stimuleren van menselijke ontplooiingskansen is voor de social-profitondernemer het centrale uitgangspunt in de solidaire samenleving die hij voorstaat. De social-profitondernemer boort voortdurend nieuwe sociale, economische en culturele opportuniteiten aan ten behoeve van het collectieve belang, van het belang van bepaalde doelgroepen of individuen; opportuniteiten waarop noch de markt, noch de overheid of het individu op een bevredigende manier kan anticiperen. De social-profitondernemer is zodoende een factor van sociale cohesie en emancipatie en een bron van goede praktijken in het kader van de sociale verantwoordelijkheid van de ondernemingen.

Om deze missie en doelstellingen te verwezenlijken bouwt de social-profitondernemer een goede relatie uit met alle stakeholders die bij de dienstverlening betrokken zijn: gebruikers, werknemers, vrijwilligers, overheid, en herinvesteert hij eventuele boni op de resultatenrekening in het collectieve belang en de dienstverlening.

Onze maatschappij, het beleid en de sociale partners staan voor nieuwe uitdagingen, met name door de globalisering en de nieuwe sociale risico's die daarmee gepaard gaan. Welnu, de social-profit beschikt over een zeer nuttige expertise om een antwoord te bieden op de nieuwe uitdagingen waar we voor staan. De social-profitinitiatiefnemers zijn immers voornamelijk lokaal ingebed en hebben zodoende ook voeling met wat er leeft op het lokale niveau en met de grootste kansen en knelpunten die er zich voordoen. Een belangrijke partner dus voor de overheid om haar beleid optimaal te kunnen afstemmen op de lokale realiteit.

Een interessante partner ook voor de andere werkgevers: de social-profit heeft immers al een lange traditie in human resources-beleid. Enerzijds omdat zijn specifieke dienstverlening sterk gericht is op het menselijke aspect en het werkklimaat bijgevolg een rechtstreekse impact heeft op de kwaliteit van de dienstverlening aan personen. Anderzijds omdat de social-profit een zeer arbeidsintensieve sector is die al lang te kampen heeft met de krapte op de arbeidsmarkt en zich bovendien de uitbetaling van hoge lonen niet kan veroorloven. De social-profit heeft dus een innovatief human resources-beleid ontwikkeld op maat van de waarden waar hij voor staat: d.w.z. de creatie van goede 'immateriële' werkvoorwaarden met de nadruk op flexibele en mensgerichte werkvormen (bijv. een betere aansluiting werk-privé leven, wederzijdse flexibele opstelling, teamwerk, lerende organisatie, transparantie, overlegcultuur, weinig hiërarchie, snelle feedback, ...). Kortom, een partner die samen met de overheid en de andere sociale partners vorm kan geven aan het sociaal-economisch landschap van morgen.

Ondernemers in groeisectoren

De social-profit neemt zo'n 15% van de werkgelegenheid in België voor zijn rekening; dat zijn meer dan 500 000 werknemers. De evolutie van de werkgelegenheid in de social-profit spreekt boekdelen: volgens de gedecentraliseerde rsz-statistieken was er in 2000 sprake van een 445.000-tal werknemers. In 2003 waren dat er al meer dan 529.000 en dit aandeel zal naar de toekomst toe enkel maar toenemen rekening houdend met de wijzigingen die onze samenleving momenteel ondergaat (vergrijzing, tweekostwinnersgezinnen, immigratie, dualisering, stijging van de armoede, ...).

De social-profitsector levert ook een forse bijdrage aan de economische groei in België: de satellietrekeningen van de instellingen zonder winstoogmerk maken gewag van een toegevoegde waarde van +/- 12 miljard euro en een aandeel van +/- 4,5% in het BPP. In realiteit liggen deze cijfers zelfs hoger, omdat de publieke vzw's en openbare social-profitondernemingen (ziekenhuizen, rusthuizen, ...) niet zijn opgenomen in de satellietrekeningen. Ook de onderwijssector is niet in de cijfers opgenomen.

En dan hebben we het nog maar over de directe meerwaarde van de social-profit. We mogen ook de indirecte meerwaarde en het kostenbesparende effect van het social-profitmodel niet vergeten: ons streven naar sociale inclusie en cohesie leidt immers tot de globale emancipatie van mens en maatschappij, niet enkel op sociaal of politiek vlak, maar ook op economisch vlak.

FICHE 2

De effectieve vertegenwoordiging van de social-profitwerkgevers in de sociale dialoog in België formaliseren: juridische achtergrond

Nationale Arbeidsraad (NAR)

Wat al volbracht is

De wetgever heeft duidelijk de intentie om de social-profitsector volwaardig op te nemen in de Nationale Arbeidsraad:

- a. wijziging van de wet van 29/5/52 tot inrichting van de NAR door de wet van 21/12/94 houdende sociale en diverse bepalingen (BS 23/12/94)
 - art. 85: aantal leden uitgebreid van 24 naar 26
 - art. 86: toevoeging van de niet-commerciële sector
 - art. 87: Koning kan modaliteiten bepalen m.b.t. de uitbreiding van de samenstelling van de NAR tot de meest representatieve werkgeversorganisaties die de niet-commerciële sector vertegenwoordigen
- b. KB van 7/4/95 tot vastlegging van de nadere regelen van de uitbreiding van de samenstelling van de NAR tot de meest representatieve werkgeversorganisaties die de niet-commerciële sector vertegenwoordigen (BS 17/5/95)
 - Wijziging KB 24/6/52 tot vaststelling van het aantal leden van de NAR + bepaling van de voordrachtsmodaliteiten
 - C.S.P.O. krijgt statuut van geassocieerd lid
 - Evaluatie na 2 jaar (representativiteit en werking)

Het advies van de NAR m.b.t. de evaluatie: gemengd advies

De nieuwe evaluatievraag van toenmalig minister van Werk, F. Vandenbroucke, van 13/7/04 bleef zonder gevolg

Wat er nog moet gebeuren

Vervolledigen van de procedure, namelijk de opname van de C.S.P.O. als volwaardig lid i.p.v. geassocieerd lid door een wijziging van het KB van 24/6/52 + benoemingsbesluit

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB)

Wat al volbracht is

Ook hier geeft de wetgever duidelijk blijk van zijn intentie om de social-profitsector volwaardig op te nemen in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven:

- a. Wijziging van de wet van 20/9/48 houdende organisatie v h bedrijfsleven door de wet van 26/3/99 betreffende het Belgische actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen
 - art. 68: aantal leden uitgebreid van 50 naar 56
 - art. 68: opname van de non-profitsector (geen bijkomende voorwaarden)

b. Deze wetswijziging is goedgekeurd door de sociale partners:

- positief advies van de CRB op 2/7/98 mits afsluiting van een protocol tussen de sociale partners m.b.t. de afbakening van de bevoegdheden inzake sociaal-economische materies. Protocol getekend op 29/10/98 (van de CSPO wordt een gereserveerde houding verwacht in materies die uitsluitend betrekking hebben op de werking van de markteconomie).

Wat er nog moet gebeuren

Vervolledigen van de procedure, namelijk een toepassing van de wet:

- ofwel door een wijziging van het uitvoeringsbesluit van de wet van 20/9/48 (Regentsbesluit 28/12/48) dat momenteel nog slechts 50 mandaten voorziet + benoemingsbesluit
- ofwel door te stellen dat de wet op zich volstaat om ons volwaardig lid te maken en dat zij het Regentsbesluit impliciet wijzigt + benoemingsbesluit